

ที่ กต ๐๓๐๔/๑๗๑๕๔

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงการต่างประเทศ ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๕๖๘ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ร่างกฎกระทรวงการต่างประเทศ ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๕๖๘ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ๒. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
 ๓. สรุปสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงการต่างประเทศ ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๕๖๘ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ๔. ตารางเปรียบเทียบกฎกระทรวงการต่างประเทศ ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๕๖๘ และร่างกฎกระทรวงการต่างประเทศ ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๕๖๘ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ๕. รายการสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
 ๖. หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น
 ๗. หลักฐานการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
 ๘. รายงานผลการประชุมคณะทำงานพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงการต่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๘

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องร่างกฎกระทรวงการต่างประเทศ ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๕๖๘ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาเพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้น่าเสนอคณะกรรมการได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการ

โดยที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๔๑ ตอนที่ ๕๘ ก วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๗ ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการเพื่อรองรับให้บุคคลเพศหลากหลายสามารถหมั้นและสมรสกันได้ มีสิทธิหน้าที่และสถานะทางครอบครัวเท่าเทียมกับคู่สมรสที่เป็นชายหญิง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานทูตหรือกงสุลในฐานะนายทะเบียนผู้มีอำนาจหน้าที่รับจดทะเบียนครอบครัวในต่างประเทศตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎกระทรวงการต่างประเทศออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๘ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงการต่างประเทศออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งเข้าขายน่าเสนอคณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕)

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๔๑ ตอนที่ ๕๘ ก วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๗ จะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๒) และกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทบทุนกฎหมายในความรับผิดชอบให้รองรับสิทธิ หน้าที่ สถานะทางกฎหมาย หรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องให้แก่คู่สมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับเพศสภาพของคู่สมรสด้วย รวมถึงให้หน่วยงานของรัฐเสนอผลการทบทวน พร้อมทั้งร่างกฎหมายในกรณีที่ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมต่อคณะรัฐมนตรีภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ (มาตรา ๖๘)

โดยที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๗ และจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจะมีผลให้นายทะเบียนผู้มีอำนาจหน้าที่รับจดทะเบียนครอบครัวในต่างประเทศตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ และกฎกระทรวงการต่างประเทศออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ จะต้องเริ่มรับจดทะเบียนครอบครัวให้สอดคล้องกับวันที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าว มีผลใช้บังคับ ซึ่งร่างกฎกระทรวงการต่างประเทศฯ ที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวจะต้องประกาศราชกิจจานุเบกษา ให้มีผลใช้บังคับก่อนวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘ จึงมีความจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างกฎกระทรวงการต่างประเทศ ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นการเร่งด่วน

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้ประกาศราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๗ และจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยมีสาระสำคัญเป็นการรองรับสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวของบุคคลเพศเดียวกัน ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการรองรับให้บุคคลเพศเดียวกันสามารถหมั้นและสมรสกันได้ มีสิทธิหน้าที่และสถานะทางครอบครัวเท่าเทียมกับคู่สมรสที่เป็นชายหญิง

๓.๒ พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ กำหนดให้ “นายทะเบียน” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีผู้มีหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ได้แต่งตั้งขึ้น และมาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมีหน้าที่รักษาการเท่าที่เกี่ยวกับกระทรวงนั้น ๆ ให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อการนั้น และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่จะเรียก โดยกฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

๓.๓ โดยที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานทูตหรือกงสุลในฐานะนายทะเบียนผู้มีอำนาจหน้าที่รับจดทะเบียนครอบครัวในต่างประเทศ ตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กอปรกับกฎกระทรวงการต่างประเทศออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน กระทรวงการต่างประเทศจึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงการต่างประเทศดังกล่าว ให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และสภาพการณ์ปฏิบัติงานจริงในปัจจุบัน

๓.๔ กระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมการกงสุลได้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๔.๑ จัดตั้งคณะทำงานพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงการต่างประเทศ ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติม

กฎกระทรวงฯ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าว และสภาพการณ์ปฏิบัติงานของนายทะเบียนในต่างประเทศในปัจจุบัน โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กรมองค์การระหว่างประเทศ และกรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศเป็นคณะทำงาน ซึ่งได้จัดการประชุมขึ้นจำนวน ๒ ครั้ง

๓.๔.๒ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ที่เกี่ยวข้องผ่านระบบกลางทางกฎหมาย (law.go.th) ระหว่างวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ ระยะเวลา ๑๕ วัน โดยเผยแพร่ข้อมูลและลิงก์แบบสำรวจออนไลน์ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมการกงสุล ได้แก่ เว็บไซต์ กรมการกงสุล Facebook กรมการกงสุล ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภายในของกระทรวงการต่างประเทศ ประกอบด้วย MFA ePortal และ แอปพลิเคชัน Signal และจัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเผยแพร่ในระบบกลางทางกฎหมาย ดังรายละเอียดปรากฏตาม สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕ - ๗

๓.๔.๓ จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ดังรายละเอียด ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔. สาระสำคัญของร่างกฎหมาย

ร่างกฎกระทรวงการต่างประเทศออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้ยกเลิกความในข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๖ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ ของกฎกระทรวงการต่างประเทศออกตามความในพระราชบัญญัติ จดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๑ แก้ไขปรับปรุงแบบคำร้องขอจดทะเบียนครอบครัวแบบท้ายกฎกระทรวงฯ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยใช้ถ้อยคำไม่ระบุเพศ และรวมรายการแบบคำร้อง จากเดิม ๕ คำร้อง เป็น ๑ คำร้อง

๔.๒ แก้ไขปรับปรุงวิธีการจดทะเบียนครอบครัวของนายทะเบียนประจำสถานเอกอัครราชทูต และสถานกงสุลใหญ่ของไทยในต่างประเทศ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปฏิบัติงานจริงในปัจจุบัน อาทิ กำหนดให้นายทะเบียนจดทะเบียนและบันทึกข้อมูลผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์

๔.๓ แก้ไขถ้อยคำการกำหนดสถานที่ บุคคล และวิธีการให้สอดคล้องกับการใช้ถ้อยคำ ในกฎหมายปัจจุบันและสภาพการณ์ปฏิบัติงานจริง

๔.๔ ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมการขอคัดสำเนาทะเบียนครอบครัวให้สอดคล้องกับ สภาพการณ์ปัจจุบัน

รายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎกระทรวงการต่างประเทศออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียน ครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ปรากฏตามตารางเปรียบเทียบตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๕. ประโยชน์และผลกระทบ

๕.๑ รองรับให้บุคคลเพศหลากหลายสามารถจดทะเบียนครอบครัวได้ตามกฎหมาย มีสิทธิหน้าที่และสถานะทางครอบครัวเท่าเทียมกับคู่สมรสที่เป็นชายหญิง

๕.๒ ประชาชนได้รับความสะดวกยิ่งขึ้นจากการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการงาน จดทะเบียนครอบครัว สอดคล้องกับสภาพการณ์ปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันของนายทะเบียนประจำ สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ของไทยในต่างประเทศ

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้ ไม่มี

๗. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมการกงสุล ได้จัดตั้งคณะทำงานพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงการต่างประเทศ ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงฯ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าวและสภาพการณ์ปฏิบัติงานของนายทะเบียนในต่างประเทศในปัจจุบัน โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กรมองค์การระหว่างประเทศ และกรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ เป็นคณะทำงาน และได้จัดการประชุมขึ้นจำนวน ๒ ครั้ง ดังรายละเอียดรายงานผลการประชุมปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๘

๘. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) “นายทะเบียน” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีผู้มีหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ได้แต่งตั้งขึ้น

มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมีหน้าที่รักษาการเท่าที่เกี่ยวกับกระทรวงนั้น ๆ ให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อการนั้น และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่จะเรียก

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

๘.๒ กฎกระทรวงการต่างประเทศออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘

๙. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างกฎกระทรวงการต่างประเทศ ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. หากจำเป็นต้องแก้ไขในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญ ให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีอีก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายมาริช เสงี่ยมพงษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมการกงสุล

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๓๒๑๔/๓๓๒๐๔ (ปิยะขวัญ/นิริมา)

โทรสาร ๐ ๒๕๗๕ ๑๐๕๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ piyakwan.c@mfa.go.th